

La llegenda del Sensa i la Sió

Fa molts i molts anys, a Castellnou hi havia dos pagesos que cuidaven les terres del Senyor del castell.

Un era l'home més bondadós del món, apreciat per tots els vilatans i fidel servidor del seu senyor. Tal era la seva bondat i la seva fidelitat, que el Senyor el tenia amb gran estima. Amb el pas dels anys van acabar forjant una gran amistat i un respecte poc habitual entre un senyor i un pobre pagès. El Senyor s'escoltava molt a aquest pagès sempre que havia de prendre grans decisions i fins i tot, fruit de les converses i reflexions que aquest li feia, va acabar fent un tracte de preu just amb el pagament de les collites dels dos pagesos, que era l'enveja de tota la comarca.

El pagès bondadós s'encarregava de les terres del Senyor que hi havia a les vores del riu Sió, que eren una petitíssima part de totes les de la seva propietat, però a l'hora les millors i més productives. Mai va voler tenir més terres a cuidar, tot i que el Senyor li havia ofert moltes vegades, perquè deia que amb el que tenia ja podia viure.

L'altre pagès era un home molt avariciós i envejós. S'havia anat quedant la majoria de les terres que eren propietat del Senyor per treballar-les i mai en tenia prou. De tan esquerp i mala persona que era, mai ningú no s'hi va voler casar. Tot i que es beneficiava del bon tracte que els feia el Senyor, gràcies al pagès bondadós, mai perdia l'oportunitat de perjudicar-lo. Sempre envejava la seva felicitat, l'estimació que li tenia el Senyor i tot el poble, i sobretot el fet que disposés per treballar de les terres més fèrtils. Poc l'importava que les terres que cuidava ell fossin cent vegades més extenses.

Un dia, el pagès bondadós i la seva esposa van tenir una filla. En agraïment a aquesta nova vida i a la fertilitat que li donava a les seves terres el riu Sió, a la seva filla li van posar de nom com el riu, Sió.

El poble es va omplir d'alegria i el Senyor va voler regalar a la felicitat parella un present molt valuós. Va nomenar al pagès bondadós com al seu conseller personal i el va lliurar de treballar mai més la terra, atorgant-li un sou de per vida.

Tot i que això significava que el pagès avariciós es quedava aquelles terres que tant envejava, aquest no en va tenir prou. La seva maldat es va anar incrementant amb el pas del temps perquè no podia suportar la felicitat del que ara era el conseller personal del Senyor.

Un dia, al cap d'uns anys, la preciosa Sió passejava feliç recollint flors per les terres que anys enrere cuidava el seu pare. El pagès envejós se li va atansar i li va dir si volia veure una cosa molt bonica que tenia al pou. La nena li va dir que sí i li va agafar la ma per anar en direcció al pou. Quan hi van ser, el pagès envejós li va dir que si volia veure bé el que hi havia dins hi havia una forma molt divertida de fer-ho. Ell l'asseuria a la galleda i la faria baixar amb la corriola. A la Sió li va agradar molt la idea perquè ho veia com a una aventura i es va posar dins la galleda.

El pagès envejós va anar baixant a la Sió cap al fons del pou, i quan aquesta va arribar a baix de tot va deixar anar la corda i va marxar. La nena va cridar amb totes les seves forces que algú la tragués d'aquell pou però ningú la va sentir.

Van passar hores i va arribar la nit i els pares de la Sió es van desesperar. La gent del poble va sortir amb torxes per veure si la trobaven, però va arribar l'alba i la Sió seguia sense aparèixer. El malvat pagès, fent gala de la seva perversitat, també va participar en la batuda. Però el seu interès va ser impedir que la gent s'acostés al pou, dient que aquella zona ja la comprovaria ell, ja que la coneixia molt bé.

El cas és que amb els primers raigs del dia va aparèixer acostant-se al poble un jove viatger amb un ase. L'havien desterrat del seu poble i feia camí per trobar un lloc on poder refer la seva vida. Venia d'uns dominis en els quals el seu senyor deixava morir de gana a la gent del poble, i aquest jove pagès havia repartit part de la collita als que més ho necessitaven. Quan el seu senyor se'n va assabentar, el va condemnar a marxar de les seves terres.

Passant a prop del pou va sentir els crits d'auxili de la Sió. A l'ase hi portava les úniques coses que li van permetre agafar en marxar: un caveguet, una manta, una bota amb aigua i ... una corda! Així

doncs el viatger va deixar anar la corda cap al fons del pou i li va dir a la Sió que s'hi lligués. L'altre cap el va lligar a la cadira de l'ase i amb la força de tots dos van poder treure a la nena del pou. Quan aquesta va sortir, el viatger la va tancar amb la manta i li va donar una mica d'aigua. Quan es va refer, li va explicar el que havia passat i, pujats tots dos a sobre de l'ase, van fer via cap al poble.

A mesura que s'acostaven a la casa del pagès bondadós, tots els vilatans que els veien passaven esclataven d'alegria i els acompanyaven en el seu camí. Fins i tot el Senyor, alertat per la remor de veus i alegria que s'escampava per tot el poble, va anar-los a trobar just quan arribaven davant de la casa.

L'alegria era immensa i en veure a la seva filla arribar a llocs de l'ase del viatger, van esclatar a plorar i es van fondre en una gran abraçada el pare, la mare, la filla i el viatger. El Senyor es va afegir a la rotllana i va demanar a la Sió què havia passat. Mentre la nena ho explicava es va fer el silenci, només trencat pels esbufecs que feia l'ase de l'esforç d'haver tret a la nena del pou i de portar els dos passatgers, costa amunt, fins a la casa del pagès bondadós.

Tots els vilatans van començar a mirar-se entre ells per veure si trobaven al malvat responsable. Òbviament no hi era, s'havia amagat. Tot d'un plegat però, l'ase, que s'havia anat apartant de la gent, va fer un bram molt fort assenyalant amb el cap cap a la sortida del poble. En girar-se, tots els vilatans van poder veure que el que l'ase havia fet era alertar que el pagès estava fugint. Van poder impedir que marxés i el Senyor el va condemnar a presó la resta de la seva vida.

En agraïment al rescat de la Sió, el Senyor va atorgar al jove pagès la feina de treballar totes les terres del seu terme. Amb el pas del temps, la Sió es va prometre en matrimoni amb el Sensa, que era com es deia aquell heroic pagès acollit al poble. Com a regal de casament el Senyor va atorgar a la Sió la propietat de les terres que temps abans havia treballat el seu pare, amb la condició que les convertís en el racó més bonic i florit de les seves terres. I així va néixer aquest paradís anomenat SensaSió.